

عنوان مقاله:

نقش قوه قضاییه در شکل گیری مولفه های فرهنگی قانون گرای

محل انتشار:

فصلنامه دیدگاه های حقوق قضائی، دوره 26، شماره 93 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسندگان:

بهاره عرب - دانشگاه شهید بهشتی

سید شهاب الدین موسوی زاده مرکیه - دانشگاه شهید بهشتی

خلاصه مقاله:

شواهد گوناگون، موید آن است که ایران هنوز جامعه ای قانون گرا نشده است. منظور از قانون گرای، «محو رفتار دلبخواهی» است که به تابعان بستگی دارد. رفتار تابعان، مفهوم «هنجار اجتماعی» را مطرح می کند. هنجار اجتماعی را فرهنگ می سازد که در بر دارنده سه مولفه اصلی «باور»، «ارزش» و «گرایش» است. حال پرسش آن است که مولفه های فرهنگی قانون گرای کدامند و قضات چگونه می توانند به عنوان یک مقام عمومی، آنها را تحقق ببخشند؟ مفروض اصلی نیز این است که «باور به مشروعیت»، «باور به برابری» و «گرایش مثبت به قانون» می تواند موجب یا مانع قانون گرای در جامعه شود و قضات با صدور آرای عادلانه و منصفانه می توانند به تحقق این مهم کمک نمایند. تحلیل حاصل از منابع کتابخانه ای نشان داد آن چه در شکل گیری این مولفه ها تاثیرگذار است، رفتار دولت است. زیرا شهروندان زمانی به قانون عمل می کنند که اولاً مشروعیت دولت از نظر آنها بالا باشد، ثانیاً یقین داشته باشند که دولت با آنها رفتار برابر دارد و ثالثاً قانون را به اندازه ای موثر بدانند که با شوق و رغبت اجرا کنند. در این میان، قوه قضاییه سهم تعیین کننده ای در میزان قانون گرای شهروندان دارد؛ زیرا قضات با تصمیمات خود می توانند زمینه های شکل گیری مهم ترین مولفه های فرهنگی قانون گرای را در جامعه فراهم کنند.

کلمات کلیدی:

برابری، جامعه شناسی حقوق، گرایش مثبت به قانون، مشروعیت، هنجار اجتماعی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1674977>

